

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 62/01-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2001 v senáte zloženom z predsedu senátu Alexandra Bröstla a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Jána Klučku prerokoval podnet P. N., bytom S., zastúpenej advokátom JUDr. J. V., K., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Sociálnej poisťovne - Ústredia v Bratislave v konaní vedenom pod č. 286 027 782, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 47/99 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo P. N. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Sociálnej poisťovne - Ústredia v Bratislave v konaní vedenom pod č. 286 027 782, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 47/99 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000 n e b o l o p o r u š e n é.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 25. júna 2001 doručený podnet P. N., bytom S. (ďalej len „navrhovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. V., K., doplnený na základe výzvy z 26. júla 2001, ktorým sa dožaduje konania na ústavnom súde vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Sociálnej poisťovne - Ústredia v Bratislave (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) v konaní vedenom pod č. 286 027 782, postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 47/99 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000, ako aj poskytnutia finančného zadosťučinenia 20 000 Sk do 30 dní od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

Navrhovateľka 29. júla 1998, resp. 1. augusta 1998, podala návrh (odvolanie) proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne č. 286 027 782 z 8. júla 1998 vo veci zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť. Sociálna poisťovňa 27. augusta 1998 oznámila navrhovateľke, že „vo veci preskúmovacieho konania v dôchodkovej veci na súde“ odstúpila opravný prostriedok na zaujatie stanoviska posudkovému orgánu. Navrhovateľka vzhľadom na to, že sa podľa jej vyjadrenia vo veci nekonalo, požiadala 30. novembra 1998 o oznámenie, kedy bude o jej návrhu rozhodnuté. Sociálna poisťovňa požiadala pobočku Sociálnej poisťovne v Prešove (ďalej len „pobočka“), aby navrhovateľku predvolali a posúdili dátum vzniku bezvládnosti. Ak návrhu nebude v celom rozsahu vyhovené, mala pobočka odstúpiť celú zdravotnú dokumentáciu príslušnému súdu. Na túto skutočnosť reagovala svojím nesúhlasom s týmto postupom dcéra navrhovateľky – J. W., rod. N.. Z dokumentácie predloženej navrhovateľkou vyplýva, že pobočka postúpila vec krajskému súdu, ktorý uznesením č. k. 4 S 47/99-39 konanie zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala navrhovateľka sťažnosť predsedovi krajského súdu na prietahy v konaní a na nevyhľaditeľnosť svojho práva. Predseda krajského súdu (vo svojej odpovedi navrhovateľke 12. februára 2001) nepovažoval sťažnosť navrhovateľky za dôvodnú (vec napadla podľa jeho vyjadrenia na krajský súd 18. marca 1999 – sp. zn. 4 S 47/99, bolo vykonané dokazovanie na

4 nariadených pojednávaniach, 29. mája 1999 bolo vo veci rozhodnuté; rozhodnutie bolo expedované 20. júna 1999). Najvyšší súd Slovenskej republiky o odvolaní rozhodol 20. decembra 2000 tak, že uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Navrhovateľka poukazuje na to, že 1. augusta 1998 sa domáhala, aby súd preskúmal zákonnosť rozhodnutia Sociálnej poisťovne vo veci dátumu vzniku jej bezvládnosti. Ku dňu podania podnetu na ústavný súd (25. júna 2001) nemá konečné rozhodnutie, a preto sa nazdáva, že konajúcimi orgánmi bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, a domáha sa rozhodnutia ústavného súdu, ktorý má rozhodnúť aj o finančnom zadosťučinení 20 000 Sk.

Navrhovateľka vo svojom podnete súčasne oznámila ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd konal o jej podnete bez ústneho pojednávania a v jej neprítomnosti.

Ústavný súd 23. augusta 2001 predbežne prerokoval podnet navrhovateľky a v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Sociálnej poisťovne v konaní vedenom pod č. 286 027 782, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 47/99 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000, ho prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí časti podnetu (ďalej len „podnet“) navrhovateľky na ďalšie konanie vo vyššie uvedenom rozsahu ústavný súd vyzval uvedené orgány, ktoré sa mali porušenia základného práva navrhovateľky dopustiť, aby sa k prijatiu podnetu a k rozhodnutiu o ňom vyjadrili.

II.

Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na výzvu ústavného súdu 19. septembra 2001 odpovedal nasledovne:

„Vec sp. zn. 4 S 47/99 Krajského súdu v Prešove bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložená na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu z 29. mája 2000, č. k. 4 S 47/99-39, dňa 4. septembra 2000.

Najvyšší súd prejednal a rozhodol vec v senáte dňa 20. decembra 2000, vyhotovené rozhodnutie bolo do spisovej kancelárie na opis odovzdané 5. januára 2001, opísané bolo 8. januára 2001 a spolu so spisom odoslané Krajskému súdu v Prešove 12. januára 2001, ktorý uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doručil navrhovateľke.

Už z uvedeného je zrejmé, že postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní uvedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000 základné právo navrhovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov porušené nebolo.“

Vo svojom liste súčasne uviedol, že súhlasí s tým, aby sa upustilo od verejného ústneho pojednávania a aby sa konanie uskutočnilo bez prítomnosti zástupcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Predseda krajského súdu na výzvu ústavného súdu odpovedal 21. septembra 2001 takto:

„Predmetná vec napadla na Krajský súd v Prešove 2. 12. 1998 a bola zaradená pod sp. zn. 4 S 47/99. Týmto návrhom sa navrhovateľka domáhala preskúmania rozhodnutia o zvýšení dôchodku pre bezvládnosť z 8. 7. 1998, č. 286 027 7820.

Dňa 14. 4. 1999 bol vo veci nariadený termín pojednávania na 24. 5. 1999, ktoré bolo odročené za účelom doplnenia posudku o zdravotnom stave navrhovateľky. Doplnený posudok bol krajskému súdu doručený 11. 8. 1999. Následne vo veci prebehlo pojednávanie 27. 9. 1999, ktoré bolo opätovne odročené so zreteľom na ospravedlnenie navrhovateľky a potrebu ďalšieho doplnenia posudku o jej zdravotnom stave. Doplnený posudok bol krajskému súdu doručený 29. 3. 2000. Ďalšie pojednávania vo veci sa konali 17. 4. 2000 a 29. 5. 2000, kedy bolo vo veci rozhodnuté. Na odvolanie navrhovateľky Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 3 So 196/2000 rozhodnutie krajského súdu zrušil

a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Spis bol krajskému súdu vrátený 16. 1. 2001. Ďalšie pojednávanie vo veci sa konalo 12. 3. 2001, na ktoré sa však navrhovateľka nedostavila. Vzhľadom na zmenu rajonizácie Sociálnej poisťovne bol spis zaslaný Sociálnej poisťovni, ústredie Košice na preštudovanie a zaujatie stanoviska, pričom vrátený bol krajskému súdu 24. 7. 2001. Ďalší termín pojednávania bol nariadený na 21. 9. 2001.

Z uvedeného vyplýva, že v predmetnej veci nedošlo k priesťahom v konaní zapríčineným krajským súdom. Pokiaľ došlo k odročeniu pojednávania, stalo sa tak pre potrebu doplnenia posudku o zdravotnom stave navrhovateľky alebo pre neúčast' navrhovateľky, ktorá v tomto konaní preukázala veľkú nedisciplinovanosť vo vzťahu k účasti na pojednávaní.“

Vzhľadom na to, že 21. septembra 2001 sa malo uskutočniť vo veci pojednávanie a vo veci rozhodnúť, požadovaný spis bol doručený ústavnému súdu následne, a to 26. októbra 2001.

Sociálna poisťovňa na výzvu ústavného súdu odpovedala listom zo 7. novembra 2001, ktorého prílohu tvoril spis vedený pod č. 286 027 782. Vo svojom vyjadrení Sociálna poisťovňa uviedla:

„Na žiadosť navrhovateľky o zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť doručenej pobočke Sociálnej poisťovne v Prešove 3. júna 1998 jej bolo rozhodnutím č. 286 027 7820 z 8. júla 1998 priznané zvýšenie dôchodku pre čiastočnú bezvládnosť od 3. júna 1998 v sume 300.- Sk mesačne. Zo zápisnice o rokovaní Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov, jej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia (PKSZ) č. 5 z 22. júna 1998 vyplýva, že menovaná bola od 3. júna 1998 uznaná čiastočne bezvládnou podľa § 70 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona NR SR č. 135/1995 Z. z. a podľa § 36 ods. 1 vyhlášky FMPSV č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení. Rozhodnutie z 8. júla 1998 bolo navrhovateľka zaslané 24. júla 1998.

Proti citovanému rozhodnutiu navrhovateľka dňa 29. júla 1998 podala návrh na jeho preskúmanie čo do dátumu priznania zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť v sume 300.-Sk mesačne až od 3. 6. 1998. Návrh na preskúmanie rozhodnutia bol Sociálnej poisťovni, ústredie doručený 5. augusta 1998.

Podľa smernice Ministerstva práce a sociálnych vecí SSR č. 23-8219/1982 a Ministerstva spravodlivosti SSR č. 42/1983-50 z 1. júla 1983 (uverejnenej 28. júla 1983 v čiastke č. 9/1983 Spravodajcu Ministerstva práce a sociálnych vecí SSR) o postupe orgánov sociálneho zabezpečenia a súdov pri vybavovaní opravných prostriedkov proti rozhodnutiam o zákonných nárokoch vo veciach dôchodkového zabezpečenia, bol postúpený 2. septembra 1998 opravný prostriedok na zaujatie stanoviska Sociálnej poisťovni, pobočke v Prešove, jej PKSZ v súlade s čl. 5 ods. 2 citovanej smernice.

O postúpení opravného prostriedku sme navrhovateľku informovali priepisom listu zo dňa 2. septembra 1998.

Sociálna poisťovňa, pobočka v Prešove, jej PKSZ č. 5 dňa 25. septembra 1998 prerokovala odvolanie navrhovateľky, ktorá na rokovaní PKSZ prehlásila, že na odvolaní netrvá a s priznaním dávky od 3. júna 1998 súhlasí, čo potvrdila svojím podpisom.

Následne na to navrhovateľka listom zo dňa 30. novembra 1998 oznámila, že trvá na svojom pôvodnom návrhu z 29. júla 1998. Vzhľadom na túto skutočnosť sme listom zo dňa 16. decembra 1998 požiadali Sociálnu poisťovňu, pobočku v Prešove, aby menovanú opätovne predvolala a posúdila dátum vzniku bezvládnosti. V prípade, že návrhu nevyhovie v plnom rozsahu, je potrebné odstúpiť vec príslušnému krajskému súdu.

Sociálna poisťovňa, pobočka v Prešove, jej PKSZ dňa 29. januára 1999 opätovne posúdila zdravotný stav navrhovateľky a z dôvodu, že zotrvala na svojom posudkovom závere, postúpila opravný prostriedok Sociálnej poisťovni, ústredie, jej PKSZ č. XII v Prešove na vypracovanie posudku na účely preskúmavacieho konania na súde.

Z obsahu zápisnice o rokovaní Sociálnej poisťovne, ústredie, jej PKSZ č. XII dňa 4. marca 1999 vyplýva, že členovia PKSZ navštívili navrhovateľku v byte dňa 25. februára 1999 za účelom posúdenia jej zdravotného stavu. Po vysvetlení pojmu dlhodobosti

nepriaznivého zdravotného stavu a následného vzniku bezvládnosti a z dôvodu, že u navrhovateľky nastalo zlepšenie jej zdravotného stavu po preliečení, sa navrhovateľka opätovne vyjadrila, že netrvá na podanom opravnom prostriedku. Navrhovateľka bola zároveň informovaná, že o jej opravnom prostriedku rozhodne krajský súd, ktorému ho PKSZ č. XII postúpila dňa 4. marca 1999.

Krajský súd vytýčil prvé pojednávanie vo veci dňa 24. mája 1999, ktoré bolo odročené za účelom doplnenia posudku odvolacou PKSZ Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove.

PKSZ č. XII Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 1. júla 1999 vo svojom stanovisku k dátumu vzniku bezvládnosti zotrvala na dátume vzniku čiastočnej bezvládnosti dňom 3. júna 1998, pričom stanovila lehotu kontrolnej lekárskej prehliadky na jún/2000 z dôvodu, že už pri návšteve navrhovateľky 25. februára 1999 sa dalo predpokladať ďalšie zlepšenie jej zdravotného stavu, a tým nesplnenie podmienok trvania ani čiastočnej bezvládnosti.

Vo veci opätovne konal Krajský súd v Prešove dňa 27. septembra 1999, ktorý pojednávanie odročil a uložil Sociálnej poisťovni, ústredie, jej PKSZ č. XII doplniť posudok, po predložení kópie správy z ukončenia hospitalizácie navrhovateľky v roku 1997.

S námietkami navrhovateľky ohľadne dátumu vzniku bezvládnosti sa na základe listu Krajského súdu v Prešove, doručeného PKSZ dňa 10. novembra 1999, zaoberala PKSZ až 21. marca 2000, pretože na rokovanie PKSZ dňa 23. februára 2000 sa navrhovateľka nedostavila a nepredložila prepúšťaciu správu. PKSZ zotrvala na svojom pôvodnom posudku aj so stanovením dátumu vzniku čiastočnej bezvládnosti dňom 3. júna 1998.

Na pojednávanie krajského súdu dňa 17. apríla 2000 sa navrhovateľka nedostavila a jej manžel, ktorý ju mal zastupovať, sa nepreukázal plnou mocou, v dôsledku čoho bolo pojednávanie odročené. Dňa 29. mája 2000 vo veci opätovne konal krajský súd len za účasti zástupcu navrhovateľky J. N., nar. 8. novembra 1926, ktorý prehlásil, že netrvá na návrhu zo dňa 29. júla 1998 a konanie vo veci žiada zastaviť.

Krajský súd v Prešove preto uznesením č. k. 4 S 47/99-39 zo dňa 29. mája 2000 konanie zastavil. Proti citovanému uzneseniu navrhovateľka podala odvolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. 3 So 196/2000 zo dňa 20. decembra 2000 zrušil uznesenie Krajského súdu v Prešove z 29. mája 2000 č. k. 4 S 47/99-39 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že zástupca navrhovateľky nebol, vzhľadom na obsah jeho plnomocenstva, oprávnený na späťvzatie návrhu navrhovateľky na preskúmanie rozhodnutia odporkyne.

Krajský súd v Prešove konal vo veci dňa 12. marca 2001 a 21. septembra 2001, kedy rozhodol tak, že zrušil rozhodnutie odporkyne zo dňa 8. júla 1998 č. 286 027 7820 a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

Proti citovanému rozsudku Krajského súdu v Prešove Sociálna poisťovňa dňa 24. októbra 2001 podala odvolanie.

Z uvedeného prehľadu o postupe Sociálnej poisťovne, ústredie pri vybavovaní opravného prostriedku navrhovateľky vyplýva, že tento bol v súlade so zákonom č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, so zákonom č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení neskorších predpisov a so Smernicou MPSV SSR č. 23-8219/1982 a Ministerstva spravodlivosti SSR č. 42/1983-50 z 1. júla 1983 o postupe orgánov sociálneho zabezpečenia a súdov pri vybavovaní opravných prostriedkov proti rozhodnutiam o zákonných nárokoch vo veciach dôchodkového zabezpečenia.

S poukazom na vyššie uvedené dôvody navrhujeme nevyhovieť podnetu P. N. v časti týkajúcej sa porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom Sociálnej poisťovne, ústredie v Bratislave v konaní č. 386 027 782 a rozhodnúť, že základné právo P. N. zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Sociálnej poisťovne, ústredie v konaní č. 386 027 782 nebolo porušené.

Sociálna poisťovňa súhlasí s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky konal vo veci bez ústneho pojednávania.“

Zo spisovej dokumentácie vyplynulo, že Sociálna poisťovňa od podania návrhu na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (č. 286 027 782 z 8. júla 1998 o priznaní zvýšenia dôchodku pre bezvládnosť až od 3. júna 1998) 5. augusta 1998 a zdôvodnenia odvolania z 24. októbra 1998 s definitívnym oznámením navrhovateľky 27. decembra 1998, že trvá na odvolaní, bolo toto odvolanie zaslané 4. marca 1999 krajskému súdu.

Po doručení odvolania navrhovateľky na krajský súd tento nariadil do času svojho rozhodnutia o zastavení konania vo veci vedenej pod sp. zn. 4 S 47/99 štyri pojednávania, a to 24. mája 1999, 27. septembra 1999, 17. apríla 2000, 29. mája 2000, z ktorých ani na jednom sa navrhovateľka nezúčastnila. V čase medzi nariadenými pojednávaniami krajský súd získaval podklady pre svoje rozhodnutie, najmä od Sociálnej poisťovne. Na poslednom z vyššie uvedených pojednávanií (29. mája 2000) sa zúčastnil na základe splnomocnenia manžel navrhovateľky, ktorý zobral návrh späť, a krajský súd následne na to konanie zastavil. V nadväznosti na toto rozhodnutie navrhovateľka 22. júna 2000 podala proti uzneseniu o zastavení konania z 29. mája 2000 č. 4847/99-38 odvolanie, pretože nepovažovala späťvzatie návrhu jej manželom za účinné, pretože bol splnomocnený len na zastupovanie pred krajským súdom 17. apríla 2000. Krajský súd postúpil odvolanie a aj administratívny spis 28. augusta 2000 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000 uznesením z 20. decembra 2000 rozhodol o zrušení rozhodnutia krajského súdu a o vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie. Toto rozhodnutie bolo zaslané krajskému súdu 11. januára 2001.

Krajský súd po doručení uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 16. januára 2001 nariadil 15. februára 2001 pojednávanie na 12. marec 2001, pričom zdôvodnil nevyhnutnosť účasti navrhovateľky na pojednávaní. Keďže sa navrhovateľka na pojednávaní nezúčastnila, krajský súd pojednávanie odročil na neurčito za účelom

opätovného predvolania navrhovateľky pod následkom poriadkových opatrení. Ďalšie pojednávanie s výzvou na účasť navrhovateľky na ňom bolo nariadené na 29. september 2001. Navrhovateľka sa 19. septembra 2001 ospravedlnila s tým, aby krajský súd konal a rozhodol v jej neprítomnosti. Krajský súd 21. septembra 2001 zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 8. júla 1998 č. 286 027 7820 a vrátil ho Sociálnej poisťovni na ďalšie konanie. Proti tomuto rozhodnutiu sa Sociálna poisťovňa 18. októbra 2001 odvolala. Navrhovateľka 27. septembra 2001 vyčíslila na výzvu krajského súdu trovy konania 62,50 Sk.

III.

Účelom základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním vecí na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvorí právna istota (II. ÚS 47/96). Preto pre naplnenie ústavného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadne svojich práv (II. ÚS 26/95, II. ÚS 10/98). Čas na konanie bez zbytočných prieťahov nemožno presne ohraničiť. Neexistuje v zásade časová hranica, ktorej uplynutím postup štátneho orgánu môže mať povahu zbytočných prieťahov v konaní. Rýchlosť a účinnosť konania je podmienená objektívne, charakterom prejednávanej veci (I. ÚS 92/97, II. ÚS 64/97).

Rýchlosť konania, resp. prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, sa v každom konkrétnom prípade posudzuje individuálne podľa troch základných kritérií: zložitosti prerokovanej veci z hľadiska právneho a skutkového, súčinnosti navrhovateľa a postupu súdu alebo iného orgánu (II. ÚS 74/97).

Sociálne otázky patria spravidla medzi otázky, pri ktorých je odstránenie právnej neistoty mimoriadne aktuálne.

V danom prípade navrhovateľka namietala porušenie jej základného práva v konaní, ktorého predmetom boli otázky posúdenia jej zdravotného stavu, resp. rozhodnutie o dávke sociálnej povahy záviselo od výsledku posúdenia jej zdravotného stavu. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že navrhovateľka nenamietala vecnú kvalifikáciu hodnotenia jej zdravotného stavu, ale čas, od ktorého sa jej zdravotný stav posudzuje podľa ňou nenamietaných kritérií.

Ústavný súd konštatoval, že prerokovávaná vec nie je právne zložitá. Čo sa týka skutkovej zložitosti, jej posúdenie sa viaže na výsledok hodnotenia zdravotného stavu, ktoré je v každom jednom prípade individuálne a vyžaduje si v zásade vždy originálne závery, ktorých formulácia je často výsledkom mnohých, často časovo, početne a aj odborne náročných zdravotných vyšetrení, o čom svedčí aj potreba hospitalizácie navrhovateľky za účelom posúdenia a vyhodnotenia jej zdravotného stavu.

Zo spisovej dokumentácie predloženej ústavnému súdu vyplynulo, že navrhovateľka vo vzťahu k posudkovej komisii sociálneho zabezpečenia, pobočky v Prešove, nevystupovala vždy jednoznačne a jej účasť na zasadnutiach tejto komisie nebola pravidelná (23. februára a 21. marca 1999 sa namiesto navrhovateľky dostavil na posudkovú komisiu sociálneho zabezpečenia jej manžel).

Vo vzťahu ku krajskému súdu navrhovateľka na výzvu krajského súdu predložila požadovanú dokumentáciu, nezúčastnila sa však ani na jednom z nariadených pojednávaní.

Ústavný súd ďalej posúdil postup Sociálnej poisťovne, krajského súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

1. Hodnotenie postupu Sociálnej poisťovne spočívalo najmä v hodnotení postupu posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia pobočky, ako aj ústredia. Od podania odvolania navrhovateľky proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, a to 5. augusta 1998, sa uskutočnilo jedno zasadnutie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia pobočky Sociálnej poisťovne a štyri zasadnutia posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia ústredia

Sociálnej poisťovne, na ktorých sa v zásade nezmenila klasifikácia zdravotného stavu navrhovateľky, ktorá túto nenamieta, ale sa nezmenil ani čas (dátum) vzniku takto hodnoteného zdravotného stavu navrhovateľky, ktorý táto práve namieta. Od zaslania odvolania navrhovateľky krajskému súdu sa Sociálna poisťovňa na výzvu krajského súdu vyjadrovala vždy včas a v rozsahu požadovanom krajským súdom (v zásade až na urgenciu z 8. októbra 1999 a 16. decembra 1999 o doplnení posudku). Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd uzavrel, že postupom Sociálnej poisťovne nedošlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

2. Hodnotenie postupu krajského súdu bolo zamerané nielen na počet vykonaných úkonov, ale aj na ich obsahovú stránku, a to z toho pohľadu, či boli účinnými krokmi vedúcimi k rozhodnutiu vo veci samej. Ústavný súd pritom nehodnotil správnosť jednotlivých úkonov súdu a jeho samotné rozhodnutia vo veci. Zameral sa len na ústavný rámec hodnotenia postupu krajského súdu z hľadiska možného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy jeho postupom. Z tohto hľadiska ústavný súd konštatuje, že krajský súd vzhľadom na charakter veci musel komunikovať so Sociálnou poisťovňou, avšak táto komunikácia z hľadiska získania podkladov pre jednotlivé svoje úkony neprekročila hranicu únosnosti a zodpovedá snahe krajského súdu získať spoľahlivé a presvedčivé podklady pre svoje rozhodnutie v rozumnom čase. Z hľadiska hodnotenia počtu a efektívnosti nariadených pojednávanií ústavný súd konštatoval, že krajský súd nariadil od 4. marca 1999 (doručené odvolania navrhovateľky krajskému súdu) do svojho prvého rozhodnutia (29. mája 2000) štyri pojednávania, na ktorých sa navrhovateľka ani raz nezúčastnila, a po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o zrušení rozhodnutia a vrátení veci krajskému súdu (16. januára 2001) krajský súd nariadil dve pojednávania (pojednávanie nariadené na 12. marec 2001 bolo odročené na neurčito za účelom opätovného predvolania navrhovateľky pod následkami poriadkových opatrení). Ústavný súd zhodnotil tento stav a konštatoval, že neúčast' navrhovateľky na nariadených pojednávaniach ovplyvnila nielen ich počet, ale aj samotnú dĺžku konania. Ústavný súd zohľadňujúc tieto skutočnosti uzavrel, že postupom krajského súdu nedošlo k zbytočným priet'ahom v konaní.

3. Tretím hodnotením z hľadiska možného porušenia základného práva navrhovateľky upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy bolo hodnotenie postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že ani v postupe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemožno nachádzať zbytočné prietahy v konaní. Po doručení odvolania 4. septembra 2000 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky tento 20. decembra 2000 rozhodol uznesením o zrušení rozhodnutia krajského súdu a vrátení mu veci na ďalšie konanie a rozhodnutie, t. j. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v zásade do troch mesiacov od doručenia odvolania; toto trojmesačné obdobie nemožno označiť za čas, v ktorom by sa mal dopustiť zbytočných prietahov v konaní.

Ústavný súd vyhodnotil postup označených orgánov v predmetnej veci a dospel k záveru, že napriek skutkovo zložitej veci ich postup nemá nedostatky, ktoré by napĺňali podmienky pre vyslovenie zbytočných prietahov v konaní, ktorých dôsledkom by bolo porušenie základného práva navrhovateľky upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Postup označených orgánov v zásade smeroval k odstráneniu právnej neistoty navrhovateľky založenému na odbornom (znaleckom) posúdení jej zdravotného stavu, od ktorého bol závislý jej nárok dôchodkového zabezpečenia.

Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd rozhodol, že základné právo navrhovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Sociálnej poisťovne v konaní č. 286 027 782, postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 S 47/99 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 196/2000 nebolo porušené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2001

